

Ärendenr:

2024-000041

Handlingsplan suicidprevention

Tibro kommun 2024

Beslutat av: Folkhälsorådet 2024-02-15
Gäller för: Samtliga nämnder och förvaltningar
Gäller från och med: 2024-01-02
Tidpunkt för aktualisering: Januari 2025
Dokumentägare: Folkhälsostrateg

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Inledning	3
Bakgrund.....	4
Terminologi.....	4
Suicidpreventivt arbete	5
Syfte.....	5
Mål och aktiviteter 2024.....	6
Ansvar	7
Uppföljning	7
Genomförda aktiviteter 2021–2023	7

Inledning

December 2020 fattade kommunstyrelsen beslut om att anta den regionala handlingsplanen för suicidprevention, 2020–2025 och dess indikatorer. Handlingsplanen ligger till grund för Tibro kommuns lokala handlingsplan för suicidprevention. Handlingsplanen avser att vara ett aktuellt dokument under ett år i taget.

I Tibro kommuns folkhälsoplan är invånarnas psykiska hälsa prioriterat och suicidprevention är ett av folkhälsoarbetets fokusområden. Kommunens folkhälsoarbete bygger på kommunens vision: **Tillsammans, Hållbart, Nära - #viärtibro**

De strategiska målen är:

Att alla Tibros invånare är självförsörjande

Att alla Tibros invånare har en meningsfull vardag.

Att Tibro kommun är en livskraftig boendekommun

Att Tibro kommun levererar kvalitativ välfärd med invånarna i centrum

Bakgrund

Såväl i media som i forskningen går det att läsa om att den psykiska ohälsan ökar i alla grupper och åldrar. Denna ökning kan komma att ses som en av våra största och mest aktuella folkhälsoproblem, vilket i förlängningen kommer innebära stora utmaningar för den sociala hållbarheten. Med den ökande psykiska ohälsan ökar även risken för suicider och suicidförsök.

Varje år tar cirka 1500 personer i Sverige sitt liv. I Västra Götaland handlar det om cirka 200 personer som väljer att ta sitt liv varje år och uppskattningsvis görs cirka 2000 suicidförsök, men här är det ett stort mörkertal eftersom alla som gör försök inte alltid söker sjukvård.

Suicid är ett komplext samhälls- och folkhälsoproblem som kräver många olika angreppssätt och insatser. Att ta sitt liv är den yttersta konsekvensen av ett stort lidande. Lidandet påverkar inte bara individen utan även dess anhöriga, vänner och närstående. Orsakerna till lidandet kan vara av både psykiska och fysiska orsaker eller av olika svåra livshändelse och upplevda trauman. Flertal studier visar på att depression, ångestsyndrom eller andra psykiska problem kan vara orsak till lidandet. Även lidande av somatiska tillstånd som exempelvis kronisk smärta och elakartade tumörsjukdomar kan resultera i suicidhandlingar. Andra aspekter som kan leda till att man inte längre upplever att livet är värt att leva kan till exempel vara mobbing, ekonomiska svårigheter, arbetslöshet och stressade livshändelser. Utöver detta är alkoholmissbruk en vanligt förekommande orsak till suicid.

Terminologi

Suicid	självförvårdad, medveten, uppsåtlig och livshotande handling som leder till döden.
Suicidförsök	skenbart livshotande eller livshotande beteende i avsikt att göra intryck av eller sätta sitt liv av en sådan avsikt som inte leder till döden.
Suicidprevention	ge utbildning, informationsinsatser och metodutveckling, samt efterlevandestöd och begränsa möjligheter till medel och metoder för att förhindra och minska antalet suicid och suicidförsök.

Suicidpreventivt arbete

Det suicidpreventiva arbetet och dess insatser kan ses ur tre olika perspektiv, universella, selektiva och indirekta insatser.

Universella insatser:

Universell suicidprevention riktar sig till hela befolkning och den miljö de lever i. Här är syftet att förebygga med insatser och förhindra individer att hamna i en situation där självmord ses som enda utvägen.

Selektiva insatser:

Selektiv suicidprevention innebär insatser riktade mot identifierade riskgrupper som på grund av påfrestande livshändelser mår dåligt och har svårigheter att stå ut med lidandet som livshändelserna framkallar. Att känna till och ha kunskap om vilka riskgrupper det finns är viktigt för att kunna arbeta förebyggande och möta dessa grupper i sin profession.

Indikativa insatser

Suicidprevention vid indikativa insatser vänder sig till högriskgrupper som exempelvis försökt ta sitt liv. Det centrala i insatserna är tidig upptäckt, diagnosticering och behandling. Insatserna handlar även om åtgärder för att minska sociala och psykologiska problem.

Syfte

Syftet med den lokala handlingsplanen är att tydliggöra förvaltningarnas ansvar i det suicidpreventiva arbetet. Syftet är även att skapa förutsättningar för ett strukturerat och kontinuerligt suicidpreventivt arbete där den lokala handlingsplanen ska utgöra en gemensam grund för uppsatta mål och aktiviteter.

Mål och aktiviteter 2024

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fortsätta stärka partssamverkan, barn unga ➤ Stöd till fortsatt utveckling – av SAMBU teamet ➤ Ökad kunskap till medarbetare och medborgare ➤ Suicidpreventiva dagen 	Kommunförvaltningen
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kompetenshöjning chefer ➤ Medarbetarsamtal ➤ APT material ➤ Enkät psykisk hälsa (planering) 	HR
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Youth Aware of Mental health (YAM) ➤ Livsviktigt snack i skolan ➤ Samtal kring mående vid introduktion och medarbetarsamtal. ➤ Uppdatera krisplan till att omfatta även suicid där stödinstanser/insatser finns listade ➤ Psykisk hälsa i arbetsmiljöronder (samberbete med HR, ta fram checkpunkter) 	BUF
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Psykisk hälsa stående punkt på APT ➤ Rutin vid suicidprevention ➤ Hälsoinspiratör i förvaltningen ➤ Skyddsombuds – tydliggöra roll runt psykisk hälsa 	KoF
<ul style="list-style-type: none"> ➤ VINR – gruppen (Våld i nära relation) ➤ Gemensam rutin för suicid ➤ Implementering av rutin, APT ➤ Information om psykisk hälsa och rutin till nyanställda ➤ Psykisk hälsa på medarbetarsamtalen 	SOC
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Psykisk hälsa stående punkt APT ➤ Läggas in i årshjulet för organisatoriska, social- och psykosociala arbetsmiljöronden 	SHB

Ansvar

Handlingsplanen avser att gälla alla förvaltningar samt HR. Planen ska vara ett stöd för det suicidpreventiva arbetet och visa på vilka områden som är prioriterade för det suicidpreventiva arbetet. Folkhälsorådet godkänner och fastställer handlingsplanen. Varje nämnd och förvaltning ansvarar för att prioritera och implementera åtgärder utifrån de prioriterade områdena samt mål och aktivitetsplan. Varje förvaltning har ansvar för att det suicidpreventiva arbetet prioriteras och integreras i varje verksamhet.

Uppföljning

Den lokala handlingsplanen ska säkerställa att förvaltningarna arbetar för att uppnå de gemensamma målen. Uppföljning genomförs årligen i respektive förvaltning, nämnd och folkhälsorådet.

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande samordning och uppföljning genom folkhälsorådet och ansvarig folkhälsosstrateg. Den övergripande uppföljningen av handlingsplanen sker i samband med årsredovisningen, där emellan kan lägesrapportering vara aktuell.

Genomförda aktiviteter 2021–2023

2021:

- ✓ Dialogmöte med alla förvaltningar samt HR-enheten.
- ✓ Dialogmöte med civilsamhället med representanter från kyrkan, föreningslivet, funktionshinder- och pensionärsrådet, räddningstjänsten och kommunpolis.
- ✓ Den regionala handlingsplanen har presenterats inom förvaltningarna och dess verksamheter.
- ✓ Folkhälsorådet genomförde i maj en temadag kring ämnet psykisk hälsa och suicidprevention.
- ✓ Ledarforumsdag med föreläsning kring suicidprevention samt information om den regional handlingsplanen.
- ✓ Planering av utbildningsinsats för ökad kunskap till medarbetare, chefer och beslutsfattare.
- ✓ Planering för fortsatt arbete och implementering.
- ✓ Planering för uppstart av programmet YAM (Youth Aware of Mental health).

2022:

- ✓ Obligatorisk grundutbildning i suicidprevention för alla medarbetare, chefer och politiker.
- ✓ Dialog med kommunens ledningsgrupp kring implementering av det suicidala arbetet inom varje förvaltning och dess verksamheter.
- ✓ Digitala utbildningsinsatser till medborgare och civilsamhället har genomförts med Ullakarin Nyberg samt Suicid Zero.
- ✓ Utbildning av fyra YAM (Youth Aware of Mental health) instruktörer.
- ✓ Dialog med grannkommunerna Hjo och Karlsborg kring samarbetsformer kring YAM utbildningar.
- ✓ Uppstart av arbetsgrupp med utsedda representanter från alla förvaltningar i syfte att arbeta med implementering.

2023:

- ✓ Utveckling/implementering av suicidpreventivt arbetssätt inom alla förvaltningar plus HR.
- ✓ Samtalsmetodik "goda möten och svåra samtal".
- ✓ Planering för fler mötesplatser och vänskapsbänkar för öppna samtal.
- ✓ Medverkat vid Nationell suicidpreventiv konferens i Östersund.
- ✓ Skaraborgsövergripande utbildningsinsats till politiker och kommunchefer.
- ✓ Öppen digital utbildning i våld i nära relation.
- ✓ Implementering av Youth Aware of Mental Health (YAM) utbildning för årskurs 8.